

СПРОТИВ

число **22**
18 травня
2023

ЧАСОПИС СИЛ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ЗСУ

КОМАНДУВАЧ НА ГАРЯЧІЙ ЛІНІЇ

Щовівторка бійці Сил тероборони ЗСУ та їхні рідні можуть поспілкуватися з Командувачем Сил ТрО генерал-майором Ігорем Танцюрою.

Поставити свої запитання можна щодня з 7:00 до 20:00 за номером гарячої лінії 0 800 507 028.

ВІДНОСНИЙ СПОКІЙ, В ЯКОМУ ЖИВУТЬ БАГАТО УКРАЇНСЬКИХ МІСТ, – ЗАСЛУГА ПІХОТИ СИЛ ТРО

Ми захоплюємося зброєю, військовою технікою і технологіями, які дозволяють ефективно знищувати ворога. Ми обґрунтовано переносимо це захоплення на воїнів, які цю зброю, техніку і технології застосовують.

При цьому ми незаслужено знецінюємо одну з найбільш значущих технологій у нинішній війні проти росіян. Технологію, яку від нас намагаються запозичити наші міжнародні партнери. Ця технологія – вміння тримати свою землю.

Що таке 1500 кілометрів активної лінії фронту? Це лінія, яка відділяє від нас нашу землю і наших людей, захоплених росіянами. Вона «активна» тому, що щодня, щогодини і щохвилини росіяни намагаються захопити

більше нашого. А ми тримаємо і відвойовуємо своє. Ця активна лінія рухається вздовж сотень тисяч окопів, в кожному з яких – піхотинець. І серед них десятки тисяч солдатів та командирів Сил ТрО.

Ви часто читаєте чи чуєте з новин, що в багатьох місцях ідуть важкі бої, але лінія фронту тримається. «Важкі бої» означає, що ці наші окопи з нашими піхотинцями росіяни майже неперервно обстрілюють з усіх видів озброєнь. Що на ці окопи, як у фільмах жаків, майже неперервно наступають полки росіян.

Це означає, що десь на самому вістрі цієї лінії у передньому окопі командир батальйону із п'ятнадцятьма своїми солдатами приймає запеклий бій. Що сержант взяв на себе управ-

ління ротою, бо командира роти поранено. Що водій медичного евакуаційного автомобіля не відчуває своїх рук на важкому кермі, по розбитих шляхах вивозячи поранених побратимів. Що коли вони відіб'ють чергову атаку, і передадуть іншим тримати цей шматок землі, щоб перепочити, у них не буде видовищного відео про свої здобутки для соцмереж. Вони просто втримали шматок нашої землі, який в новинах назвуть втриманою лінією фронту.

І цей водій, сержант чи командир роти – це вчорашні інженер, викладач чи підприємець. І кожен з них щодня мусить вивчати тактику ворога і змінювати власну, винаходячи нові способи застосування зброї, техніки і технологій.

Піхотинці Сил ТрО сьогодні тримають свою землю там, де найважче. З гідністю, відвагою, усвідомленою жертівністю, побратимством і незмінною винахідливістю. Не забуваймо пам'ятати про це і дякувати їм щодня. Адже відносний спокій, в якому живуть вже багато українських міст, це їхня заслуга.

Дякую вам за звитягу!

Шана та пам'ять полеглим.

Смерть ворогам.

Сергій Собко,
бригадний генерал ЗСУ,
начальник штабу – заступник
Командувача Сил територіальної
оборони ЗСУ, Герой України

ВТРЕТЄ ВІДБУВСЯ КУРС ДЛЯ КОМАНДИРІВ СИЛ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ЗСУ

Якісне і спроможне військове лідерство – це наша потужна зброя, яка здатна стримувати та відлякувати нашого ворога. Днями ще 97 офіцерів Сил територіальної оборони ЗСУ завершили унікальний навчальний курс «Вишкіл капітанів».

Впродовж восьми тижнів командири рот, взводів і офіцери штабів батальйонів Сил територіальної оборони ЗСУ з усіх регіонів України вивчали процедури планування бою, військовий процес ухвалення рішень, ділилися бойовим досвідом і розвивали свої лідерські навички.

Загалом вже 240 офіцерів Сил ТрО завершили навчання на «Вишколі капітанів». Кожен із них сьогодні повернувся до свого підрозділу і застосує здобуті знання та навички на практиці.

Курс розроблений на основі стандартів планування виконання бойових завдань в країнах НАТО з урахування новітнього досвіду ведення бойових дій в російсько-українській війні. Інструктори «Вишколу капітанів» мають бойовий досвід та пройшли підготовку у Великій Британії.

«Коли ви повернетесь до батальйонів, пам'ятайте: результат війни залежатиме значною мірою від вас. Від вашої сумлінності, навченості, лідерських якостей. Від того, як добре ви згуртуєте людей та поведете їх у бій. Від того, як вмотивуєте їх власним прикладом. Використовуйте ваші вміння і знання на полі бою», – сказав у своїй промові з нагоди випуску Командувач Сил територіальної оборони ЗСУ генерал-майор Ігор Танцюра.

Навчальний курс складається з блоків, присвячених історії боротьби за незалежність України, теорії військової справи, лідерству, керуванню підрозділом та процедурам планування бойових дій: планування наступального бою, оборонного бою та планування дій роти Сил ТрО під час стабілізаційних дій, опанування питань дій батальйону в наступі та в обороні за процедурами, які використовують в арміях провідних країн світу.

Курс відбувається за підтримки основних партнерів – фонду компетентної допомоги армії «Повернись живим», IT-компанії Genesis та SKELAR, а також Headway, arprflame, АМО, Universe.

Випуск третього курсу слухачів
«Вишколу капітанів»

Відбір на курс проходить в два етапи: спершу регіональні управління Сил тероборони надають списки кандидатів-офіцерів з бригад та батальйонів, потім кращих запрошують для проходження онлайн-співбесіди.

Кандидат-офіцер може і сам звернутися до вищого керівництва, з побажанням, щоб його внесли в списки на проходження навчання. Отже якщо ви відчуваєте особисту готовність і потребу потрапити на «Вишкіл капітанів», можете проявити ініціативу.

«СТАРЛІНКИ» ПАЯЮТЬ ПРЯМО НА ФРОНТІ. ЯК ЖИВЕТЬСЯ ЗВ'ЯЗКІВЦЯМ НА ПЕРЕДОВІЙ

Підполковник, зв'язківець 251-го батальйону Сил територіальної оборони ЗСУ Василь на псевдо «Кіндрат» разом з побратимами своїми руками лагодять радіостанції, планшети і навіть «старлінки» прямо на фронті. Боець розповів, з якими труднощами доводиться стикатися його підрозділу на фронті і як вони разом долають всі виклики.

Зараз «Кіндрат» проходить службу у 251-му батальйоні Сил територіальної оборони на посаді начальника зв'язку. До цього брав участь в обороні Києва та Миколаєва у складі 206-го «бату».

Разом з «Кіндратом» проходять службу люди дуже різних професій: айтівці, інженери, художники, лікарі та власники серйозного міжнародного бізнесу.

«Іноді важко повірити в те, що архітектор і художник разом встановлюють сучасне телекомунікаційне обладнання на напірній вежі висотою в 50 метрів, а допомагає їм один з провідних фахівців України в сфері слухових апаратів. І переважна більшість із них не мала жодного бойового досвіду до лютого 22 року», — каже військовослужбовець.

ВИКЛИКИ

Основні виклики з'явилися ще на стадії формування підрозділу. Найважливішим із них була нестача фахових спеціалістів. Відібрати таких із загального потоку — дуже складно. Крім того, багато вже входило у сформовані групи, з яких висмикнути фахівця майже неможливо.

Доводилося їздити за сотні кілометрів у резервні батальйони, говорити з десятками людей, щоб підібрати особовий склад. Дійшло навіть до того, що в одному з таких підрозділів «Кіндрат» відібрав трьох людей, які щойно завершили курс операторів ПЗРК. Якщо вони опанували «Іглу» та «Стінгер», то й зі зв'язком проблем не має бути, подумав він. Сам процес набору особового складу тривав більше місяця.

Також одна з найбільших проблем — це навчання.

ВНУТРІШНЯ МОТИВАЦІЯ

Готували нових зв'язківців прямо «в полі». Часто доводилося займатися самонавчанням за матеріалами з інтернету або ділитися досвідом один з одним. Для того, щоб зацікавити людей до саморозвитку, в підрозділі розробили

програму підготовки зв'язківців за кількома напрямками і рівнями.

Після того як людина отримала певний рівень знань та навичок, вона здає внутрішні іспити з тієї чи іншої дисципліни. Після успішної здачі боець отримує право носити нашивку за рівнем своєї підготовки. Таким чином у підрозділі з'явилося три почесні звання різного ступеня. Що більше тестів боець зумів здати, то вищий рівень він отримував. Така внутрішня мотивація дозволяє підвищувати навченість особового складу навіть за відсутності попередньої підготовки.

Інша болюча тема — технічне забезпечення. Звісно, лівову частку потреб закриває бригада. А конектори, фідери, спеціалізований інструмент бійці дістають власними силами або за допомогою волонтерів та благодійників.

НАЙВАЖЧЕ ЗАВДАННЯ

Найтяжче завдання було в Бахмуті. Перш за все тому, що це було перше завдання для підрозділу «Кіндрата» саме як для зв'язківців, адже до цього ніхто з них не брав участі у забезпеченні зв'язку в бойових умовах.

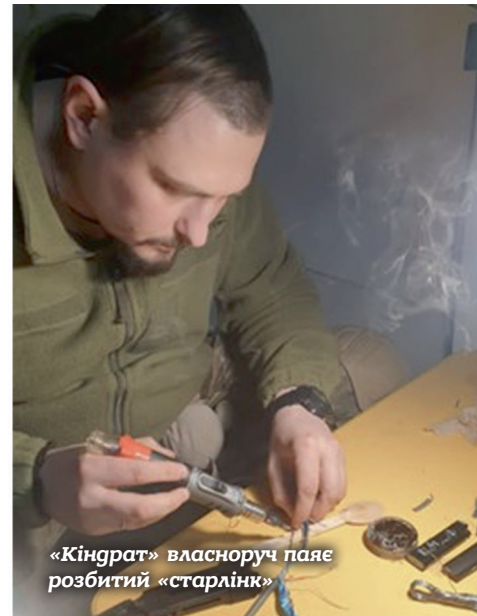
Величезна кількість залізних та залізобетонних конструкцій, купа перешкод та перепади рельєфу. Все це значно ускладнює роботу. А встановлення антен — це окрема історія.

«Після приїзду в Бахмут ми розгортали антену на одному з будинків. За 700 метрів від нас йшов інтенсивний стрілецький бій та працювала артилерія. І ми троє, як на долоні, встановлюємо триметрову антену. Якби нас тоді побачили, то довго б ми там не протягнули. В той же день, після встановлення та налагодження зв'язку, розбомбили наш КСП. Внаслідок обстрілу розпочалася серйозна пожежа, задимлення. Майже цілу ніч ми пірнали в задимлений підвал, щоб врятувати залишки засобів зв'язку, а потім тягнули їх на нове місце», — згадує зв'язківець.

Є ще безліч ризикових ситуацій, з якими стикаються зв'язківці мало не щодня. Кожен вихід на дах будинку в Бахмуті це як невеличка спецоперація. Спочатку розвідка вдень. І то в кілька заходів, бо якщо довго затриматися на даху, туди може щось прилетіти. А потім вже вночі або «по сірому» — вихід і виконання роботи. Елементарне планове встановлення антени може займати мало не цілий день.

ЧИ ЗМІНИЛАСЯ ТАКТИКА ВОРОГА

Тактика ворога насправді змінилася несуттєво.

«Кіндрат» власноруч паяє розбитий «старлінк»

Він планомірно розбирає будинок за будинком. Аж до того моменту поки той перестав бути придатним для оборони або внаслідок пожежі, або просто в ньому «складаються» кілька поверхів. І якщо на початку нашого перебування в місті, обстріли переважно концентрувалися на передових позиціях, то зараз це поступове знищення всієї території, яка знаходиться під нашим контролем.

Інтенсивність і калібр зброї, що застосовується, зростає мало не щодня. Ще вчора ти йшов цією дорогою, і було все ціле, а вже сьогодні там величезна вирва метрів 10 в діаметрі і всередину вже встигла влетіти якась машина. З такою інтенсивністю обстрілів, роботи нам не бракує.

В день у нас може бути пошкоджено або знищено два-три «старлінки» на батальйон, перебитий фідер, антена, яку збило ударною хвилею.

«І вдень, і вночі ми можемо піти кудись замінити «старлінк» або пошкоджену антену ретранслятора і довго з ними провозитися фактично на очах у противника. Кілька разів під час таких операцій нас обстрілювали, але, на щастя, не влучили», — розповідає «Кіндрат».

ПАЯЛЬНИК І «СТАРЛІНК»

Спеціалістам-зв'язківцям постійно доводиться лагодити щось (і не тільки «старлінки») під час виконання бойових завдань. Ремонтують все, до чого можуть дотягнутися, і що приносять інші військовослужбовці. Це можуть бути радіостанції, планшети, генератори та інвертори. Оскільки техніка в таких складних умовах

часто ламається, то паяти доводиться мало не щодня. Тому нерідко зв'язківців підрозділу жартома називають «фіксиками».

ЧИ Є ДИФЦИТ «СТАРЛІНКІВ»

Проблем зі «старлінками» наразі немає. Звичай основні потреби підрозділів на лінії бойового зіткнення закриваються першочергово і досить оперативно.

Наприклад, каже «Кіндрат», від дзвінка начальнику зв'язку бригади до отримання необхідних радіостанцій тут, на місці, минуло близько 48 годин.

А от про проблеми з транспортом можна і не говорити. Машина в Бахмуті живе не довше тижня. Тому транспорт — це дійсно болюча тема.

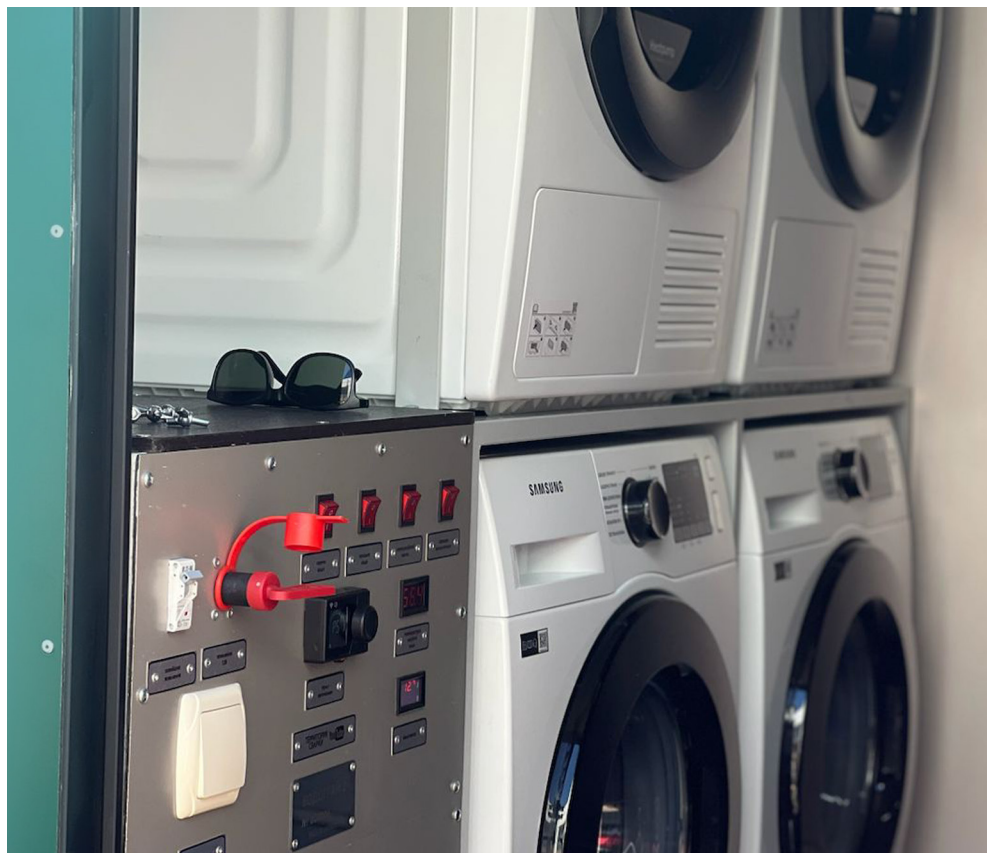
ВСІ МАЮТЬ ГОТУВАТИСЯ

«Кіндрат» з числа тих, хто готувався до повномасштабного вторгнення заздалегідь. Тому, коли воно сталося, боець був повністю укомплектований: мав усе — від «броніка» до запасних магазинів.

Разом з тим зв'язківець радить вдосконалювати майстерність не тільки діючим військовослужбовцям, а й цивільним, які ще не долучилися до збройного спротиву: вчитися, записуватися на курси тактичної медицини, ходити на стрільбище, обирати спорядження тощо.

«Адже москаль сам себе не вб'є, йому треба допомога», — резюмує «Кіндрат».

НОВУ ПАРТІЮ МЛПК ВІДПРАВИЛИ У ПІДРОЗДІЛИ СИЛ ТРО

МЛПК — це мобільний лазне-пральний комплекс, у якому бійці можуть митись, прати і сушити речі. П'ять таких комплексів на днях уже поїхали у підрозділи Сил територіальної оборони, які воюють на сході, та у навчальні центри, які займаються підготовкою бійців.

Проект «Мобільна лазня в кожному батальйоні» має на меті забезпечити усі батальйони Сил ТРО ЗСУ автономними мобільними лазне-пральними комплексами. Наші бійці воюють у складних умовах, тож така річ може полегшити непростий побут військових.

Завдяки такому комплексу на одній заправці води можуть помитися, попрати та посушити одяг до 50 людей. А за добу він може обслужити цілу роту (близько 100 людей). Всі комплекси забезпечені генераторами, двома пральними та двома сушильними машинками.

Наразі в батальйони Сил ТРО вже передано близько 15 МЛПК.

На черзі знаходяться ще 5 мобільних лазне-пральних комплекси.

ПРОЙТИ ВЛК БУДЕ ЛЕГШЕ

Проходження військово-лікарської комісії стане швидшим та зручнішим. Відповідні зміни прийняла Верховна Рада України.

ЩО ЗМІНИТЬСЯ:

- збільшується мережа ВЛК за рахунок їхніх додаткового розгортання у цивільних закладах охорони здоров'я;
- буде окреме фінансування оплати послуг медичних працівників, яких залучено до проведення медоглядів з метою оцінки ступеня

придатності до військової служби;

- впроваджуються е-черги запису на ВЛК, електронний документообіг між військовими частинами, ТЦК СП та закладами охорони здоров'я;
- залучаються заклади охорони здоров'я із системи Міноборони до роботи з ЕСОЗ. Заклади охорони здоров'я із системи Міноборони матимуть доступ до анамнезу людини, зокрема в електронній медичній картці;
- запроваджуються сучасні підходи до обслуговування під час проходження ВЛК (доступний і зручний сервіс);
- створюється інформаційна підтримка (гаряча лінія) та впроваджуються інформаційні продукти, які допоможуть військовослужбовцям отримати допомогу.

Зміни будуть поступовими. Процес передбачає внесення змін до низки нормативно-правових актів, технічних розробок і тестувань ресурсів.

Запрацював єдиний портал щодо змін у проходженні військово-лікарських комісій

ЯК СПИСАТИ ВТРАЧЕНЕ У БОЯХ МАЙНО

У Командуванні Сил територіальної оборони ЗСУ опрацьовані методичні рекомендації щодо списання військового майна за інспекторським посвідченням.

Методичні рекомендації опрацьовані на підставі відповідних керівних документів Міноборони України та дозволять начальникам служб забезпечення, котрим зараз потрібно проходити цілий «квест» зі списання втраченого майна, відпрацювати встановлену порядок списання документацію.

Наведений у рекомендації алгоритм дій стосуються основних аспектів спи-

сання військового майна за інспекторським посвідченням, в першу чергу – втраченого (знищеного) під час ведення бойових дій, в результаті збройної агресії з боку окупаційних сил російської федерації та їхніх сателітів, коли провина посадових осіб або військовослужбовців не встановлена або відсутні правові підстави для притягнення їх до матеріальної відповідальності, а відшкодування суми збитків передбачена за рахунок держави.

Ці методичні рекомендації роз'яснюють першочергові кроки щодо підготовки документів для списання військового майна з балансу служби забезпечення окремого структурного підрозділу та підготовки пакету документів на отримання інспекторського посвідчення.

Застосування наданих рекомендацій дозволяє більш оперативно опанувати документальне оформлення встановлених відповідним порядком документів щодо вилучення матеріальних засобів з обліку військової частини з метою переведення їх в останню (найнижчу) категорію, та законного списання у випадку втрати.

ТРОХИ ГУМОРУ

АНЕКДОТИ

Леопард 2 не може атакувати Т-55. Його прицільна система вважає, що це пам'ятник.

Знаючи тільки дві фрази, ти зможеш відкрити багато дверей в своєму житті! Це «від себе» та «до себе».

– Я в армії з лютого.

– А я за три тижні до вторгнення контракт підписав.

– А я напередодні.

– А я з першого дня.

– А я спочатку, з середини березня.

– Та який же це початок?

– З середини березня 2014-го...

Боець ЗСУ на сповіді каже священику:

– Отче, я вчора застрелив сімох рашистів.

– Сину мій, ти прийшов хвалитися чи сповідатися?

– Кинув палити?

– Ні, я ТВО некурящого.

– Що, черга? А можна без черги?

– Без черги тільки по УБД, а це черга з тих кому можна без черги.

Цілковитим фіаско завершилися випробування нового надсучасного російського літака-невидимки: льотчик так і не спромігся знайти літак.

Армія. Офіцер звертається до новобранця зі строю:

– Як прізвище?

Відповідь: – Українець

– Я тебе питаю, як прізвище твоє!

– Українець.

– Та прізвище, ти розумієш чи ні?!

– Так Українець – моє прізвище!

Офіцер (підозріло)

– Так... А національність?

– Білорус.

– Ти що, знущаєшся?!

З наказу: На додаток до терміну «Ймовірний супротивник» ввести в обіг терміни: «Можливо, союзник», «Мабуть, зрадник» і «Партизан, якщо не злякається».

– Сержанте, перевірте ще раз особисту справу рядового Сидоренка. Щоразу після занять зі стрільби він стирає з прикладу відбитки пальців.

На навчаннях.

– Рядовий Петренко, у вас ще залишилося трохи води у пляшці?

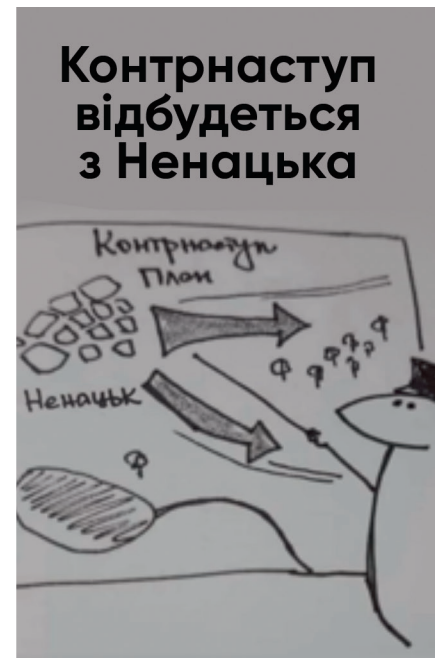
– Звісно, братан!

– Як ви собі дозволяєте відповідати старшому за званням! Повторюю запитання: у вас є вода?

– Ні, пане лейтенант!

Якщо у 150 чоловік поряд з вами такі самі чоботи – це не мода. Це – армія.

МЕМАРНЯ

ВІДПОВІДІ НА КРОСВОРД З МИНУЛОГО НОМЕРУ ГАЗЕТИ

По горизонталі: 1. Бобри. 3. Муха. 5. Зеленка. 7. Бурячок. 8. Пташка. 12. Плюс.
По вертикалі: 2. Путлernet. 4. Шишига. 6. Контрабас. 9. Мопед. 10. Зрада. 11. Сушка.

СПРОТИВ

Часопис Командування Сил територіальної оборони ЗСУ

ПОШИРЮЄТЬСЯ БЕЗКОШТОВНО

Головний редактор:
Денис Вергун

Відповідальний за випуск:
Євген Лавренюк

Відповідальний за логістику:
Дмитро Бивалін

Верстка та дизайн:
Євген Павлович

Телефон гарячої лінії:
0 800 507 028

E-mail для запитів:
to_info@post.mil.gov.ua

Телефон редакції:
093 521 90 89

ЗАВІТАЙТЕ
НА НАШ
САЙТ

TRO.MIL.GOV.UA